

**Adam Strzałkowski, Jerzy Kreiner,
Anna Marciniak [et al.]**

**Dyskusja po referacie Anny
Marciniak "Profesor Józef Witkowski
(1892-1976), astronom odeski,
krakowski i poznański"**

Prace Komisji Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności 7, 278-290

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Dyskusja po referacie Anny Marciniak:
Profesor Józef Witkowski (1892–1976), astronom odeski, krakowski
i poznański**

Adam Strzałkowski:

Cieszę się, że na naszym zebraniu przypomnieliśmy Profesora Józefa Witkowskiego. Miałem do Profesora duży sentyment. Był przy moich narodzinach jako astronoma – gdy Profesor Banachiewicz przyjmował mnie przed blisko 60 laty do pracy w Obserwatorium Krakowskim, Profesor Witkowski był *Beisitzerem* przy egzaminie, który mi wtedy mój Mistrz urządził.

Niedługo potem Profesor Witkowski wrócił do Poznania. Stykałem się z nim przy różnych okazjach, znam o nim wiele anegdot. Jedną, którą znam z opowiadań Profesora Witkowskiego, wiąże się ze wspomnianymi w referacie Pani wydarzeniami zaraz po wojnie w Obserwatorium Poznańskim. Rosjanie urządzili wtedy w pobliżu Obserwatorium obóz dla jeńców niemieckich. Ci jeńcy często im uciekali i chowali się między drzewami na terenie Obserwatorium. Ruscy zjawili się wobec tego z piłami i zaczęli te drzewa po prostu wycinać. Przerażony tym Profesor Witkowski udał się z drem Fredem Koebecke do *komandira* tego obozu. *Komandir* wysłuchał ich łaskawie, komplementując wspaniały język rosyjski Witkowskiego, obiecał zaniechać tych drzew w Obserwatorium, ale... położył na stole swój nagan i *stakany*, nalał i zakomenderował: *Za Stalinu!* Trzeba znać Profesora Witkowskiego, który był jednym z najbardziej dystyngowanych znanych mi ludzi, żeby pojąć sytuację. No ale ten nagan, drzewa Obserwatorium, no i Stalin! Profesor podniósł szklanę, powąchał i tu ogarnęło go przerażenie. Powiedział: *Komandir, eto benzin!* A na to *komandir*: *Na, niczewo! Wy znajetie, u mienia znakomyj lotczik. To jak on przylatuje z Sojuza, to mi zawsze przywozi wódkę. No a w czym lotczik może przywieźć wódkę? Oczywiście w kanistrze, tak i trochę przeszła zapachem.*

Jerzy Kreiner:

Mam do Pani dwa pytania. Pierwsze dotyczy małżeństwa Profesora Witkowskiego w czasie wojny. A drugie związane jest ze wspomnianym przez Panią pobylem dra Fryderyka Koebecke na Lubomirze w czasie wojny. Niewiele wiadomo o działalności stacji na Lubomirze w tym czasie. Została ona spalona w roku 1944. Była to akcja związana z partyzantką na tym terenie, a nie wymierzona przeciwko Obserwatorium. Czy są jakieś materiały dotyczące tych zdarzeń?

Anna Marciniak:

O drugim małżeństwie profesora Witkowskiego wiem, ale z drugiej strony zdawałam sobie sprawę, że nie jest to informacja niezbędna do oceny profesora

jako naukowca, tym bardziej że udzielona została mi w trybie niemal poufnym przez córkę profesora, p. dr Annę Marię Witkowską z Lozanny. Jeśli natomiast chodzi o jakiegokolwiek dokumenty dotyczące stacji na Lubomirze, to na razie nic mi o takowych nie wiadomo. Myślę, że dokładne przestudiowanie 380 listów prof. Witkowskiego do prof. Tadeusza Banachiewicza z lat 1920–1954, znajdujących się w Archiwum UJ, mogłoby tutaj pomóc, o ile oczywiście uczeni ci poruszali ten temat w swojej korespondencji powojennej.

Jan Mietelski:

Jeżeli chodzi o drugie małżeństwo Profesora Witkowskiego, to przeglądając niedawno *Notaty codzienne* Profesora Banachiewicza, znalazłem informację, że ślub ten był 19 marca 1942 r. w kościele św. Kazimierza na Grzegórkach. W Krakowie są dwa kościoły pod wezwaniem św. Kazimierza, ślub odbył się na Grzegórkach. Pani miała włoskie nazwisko, które pierwszy raz Profesor Banachiewicz zapisał jako *Marchetti*, a drugi raz jakoś inaczej. Tak jakby nazwiska tego nie widział zapisanego, a znał je tylko ze słuchu. Świadcami ślubu byli profesorowie Banachiewicz i Sinko.

Jeżeli chodzi o obrazy malowane przez siostrę Profesora Witkowskiego, to w Obserwatorium Krakowskim jest portret Profesora Banachiewicza i malowany też przez nią z fotografii portret Profesora Rudzkiego.

Adam Strzałkowski:

W swych biografiach polskich uczonych Profesor Śródka wspomina o tym drugim małżeństwie Profesora Witkowskiego, ale nadmienia, że nic nie wiadomo o tej pani. A trzecią żonę Profesora Witkowskiego wielu z nas już znało.

Anna Marciniak:

Druga żona profesora Witkowskiego, z domu Turchetti, z zawodu była chemiczką (prawdopodobnie była studentką profesora Jerzego Suszki). Zmarła w roku 1947. Więcej informacji o niej nie zdołałam uzyskać.

Konrad Rudnicki:

Mam uwagę na temat – że tak powiem – wielkiej uczciwości naukowej Profesora Witkowskiego. Na początku mojej działalności astronomicznej zetknąłem się z nim w roku 1947 w Poznaniu, potem redagowałem jego *Astronomię sferyczną*. W latach siedemdziesiątych odbyła się dyskusja między Nim a jednym z astronomów krakowskich na temat rozmieszczenia periheliów komet. Zastosowano tam pewną metodę znaną z wyznaczania prędkości gwiazd. Tam

była to elipsoida prędkości, tu elipsoida rozmieszczenia periheliów. Elipsoida prędkości była podejściem, które konkurowało z opisem wieloprądowym prędkości gwiazd. Napisałem wtedy w liście prywatnym do Profesora Witkowskiego, że o ile w przypadku prędkości elipsoida jest lepszym opisem, bo można nawiązać bezpośrednio do dynamiki, o tyle w przypadku komet opis wieloprądowy może być bardziej rozsądny. To były takie dwa zdania, że można było w ten sposób uzupełnić to, co On robi. Wtedy Profesor stwierdził, że muszę koniecznie to opublikować jako uwagę krytyczną do Jego pracy. Ja odpisałem, że jest to tylko drobna uwaga, za którą może mi po prostu w swej pracy podziękować, że to mi zupełnie wystarczy. Ale Profesor Witkowski zmusił mnie do opublikowania tego. Zostało to ogłoszone w „Acta Astronomica”, których był redaktorem. Była to najmniejsza z moich prac publikowanych, coś 5 czy 6 zdań tylko, ale Profesor uważał, że musi znaleźć wyraz w publikacji, iż ja to powiedziałem.

Karolina Targosz:

Chciałam dodać jedno małe sprostowanie. Według Pani jedno z mieszkań Profesora Witkowskiego w Krakowie znajdowało się przy ul. Jabłonowskich. Czy nie był to plac Jabłonowskich?

Przeglądając bibliografię prac Profesora Witkowskiego, którą Pani tu przedstawiła, natknęłam się na artykuł Profesora Witkowskiego w „Uranii” z roku 1969 *Kobiety w astronomii*. Jak Pani mówiła, Jego inicjacja w astronomii nastąpiła przez *Astronomie pour les Dames* Flammariona, co było dziwne, że tą drogą dochodził do astronomii. Muszę się przyznać, że nie znałam tej pozycji z „Uranii”, jakkolwiek sama zajmowałam się tą problematyką, gdy kilka lat temu była zorganizowana na ten temat sesja w Instytucie Historii Nauki PAN, której przewodniczył obecny tu Profesor Orłowski. To nieduża pozycja Profesora Witkowskiego, tylko 2 strony i potem jakieś sprostowanie, ale muszę do niej zajrzeć, bo bardzo mnie zafrapowała.

Henryk Brancewicz:

Mam dwa komentarze. Powiedziała Pani, że córka Profesora Witkowskiego odpowiedziała na artykuł Kurta Waltera o tym, co działo się w Obserwatorium. Ten artykuł Waltera opublikowany był chyba w latach osiemdziesiątych w Anglii i wtedy Profesor Stodólkiewicz, prezes Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, zwrócił się z apelem, aby ci, którzy pamiętają tamte czasy, opisali, jak to rzeczywiście było. Dziś dowiedzieliśmy się o pierwszej replice na ten artykuł.

Druga uwaga dotyczy mojego spotkania z Profesorem Witkowskim w roku 1972 czy 1973 na spotkaniu w Warszawie, zorganizowanym w sprawie badania komet jednopojawieniowych. Było to takie wielkie przedsięwzięcie prowadzone przez Doc. Bielickiego, Prof. Sitarskiego i Dr. Ziółkowskiego, na które zaproszono Profesora Witkowskiego, i on – nie chcę powiedzieć jako senior mechaniki nieba,

bo żył jeszcze wtedy Profesor Michał Kamiński – udzielał rad i pobłogosławił temu przedsięwzięciu. To nie zostało jeszcze zakończone, ale różne rewelacyjne rzeczy w tej dziedzinie zrobiono.

Jan Mietelski:

Chciałem jeszcze zrobić uwagę związaną z tym artykułem Kurta Waltera. Otóż wtedy, gdy Profesor Stodółkiewicz, już po odpowiedzi pani Anny Marii Witkowskiej, chciał zredagować jakąś odpowiedź polskich astronomów i zebrał pewne informacje, dostarczył mi kopie wypowiedzi Profesora Koziela, Profesora Rybki. Były one zupełnie bezbarwne. Wynikało z nich, że Walter był to właściwie nieszkodliwy facet, dekował się przed wojskiem i dlatego był tym *Treuhänderem*, zabrał parę książek z Obserwatorium, jakieś maszyny do liczenia. Nie można było na tej podstawie przygotować jakiejś ostrej odpowiedzi.

Julian Dybiec:

W swym referacie przedstawiła Pani wiele interesujących epizodów związanych z Profesorem Witkowskim. Bardzo interesująca była wzmianka o Profesorze Lauberze i o tym, że jego zaświadczenie uratowało Profesora Witkowskiego. Okazuje się, że byli Niemcy, którzy byli gotowi pomagać Polakom. Istnieją poszlaki, że przed Sonderaktion Krakau, odczytem zapowiedzianym na Uniwersytecie, na którym aresztowano obecnych profesorów, ktoś z Niemców usiłował ich ostrzec. Również byli Niemcy starający się uwolnić z obozu aresztowanych profesorów.

Konrad Rudnicki:

Wspominając o przodkach Profesora Witkowskiego, nie zostało powiedziane, a wiem o tym z prywatnych rozmów z Profesorem, że jego dziadek – o ile dobrze pamiętam dziadek Witkowski, ale może był to dziadek po kądzieli – był członkiem delegacji, która sprzedawała Alaskę Stanom Zjednoczonym. Chwalił się tym, że jego przodek sprzedawał Alaskę!

T. Zbigniew Dworak:

Chciałbym zrobić jeszcze uwagę w sprawie Borówca. Jeszcze za życia Profesora Witkowskiego powstał projekt włączenia Borówca do międzynarodowego planu obserwacji dryfu kontynentów. Było to w latach siedemdziesiątych, wtrącili się zatem Rosjanie i nie dopuścili do tego, bojąc się, że gdy się poda na zachód współrzędne Borówca, to dowiedzą się Amerykanie i ułatwi im to ewentualne bombardowania.

Dr Władysław Naskręcki
 Obserwatorium Astronomiczne UAM

WYKAZ PUBLIKACJI PROF. DR. HAB. JÓZEFA WITKOWSKIEGO

L.p.	Rok	Dane o publikacji
1	1917	Witkowski J.; „Tablice do rozwiązywania równań Gaussa”, Cykularz Obserwatorium Astronomicznego w Odessie, 1917 r. (po rosyjsku)
2	1917	Witkowski J.; „O krzywych częstotliwości Charlier'a typu A i B w zastosowaniu do własnych ruchów plam słonecznych”, Izwiestia Russkowo Astronomiczeskowo Obszcziestwa, 1917, streszczenie, po ros.
3	1921	Banachiewicz T., Witkowski J.; „Occultations de Venere per Luna”, Okólnik Obserwatorium Krakowskiego 1921, Nr 10
4	1921	Witkowski J., Banachiewicz T.; „Zakrycia Wenus przez Księżyc 2 lipca 1921 r.”, Okólnik Obserwatorium Krakowskiego, Nr 10
5	1921	Witkowski J.; „Occultationes d' stellas per Jove”, Okólnik Obserwatorium Krakowskiego, Nr 10, p. 6
6	1921	Witkowski J.; „Zakrycia gwiazd przez Księżyc na 1920, 1921 r. obliczone dla Krakowa, Lwowa, Warszawy”, Okólnik Obserwatorium Krakowskiego, Nr 1, 2, 5, 8
7	1922	Witkowski J.; „Krótki zarys metody graficznej obliczania zakryć gwiazd przez Księżyc”, Urania, 1922, Vol. 1, s. 41-44
8	1923	Witkowski J.; „An Astronomical Example of a Non-Gaussian Frequency Curve”, Bull. de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres, Seria A, Sciences Mathématiques, 1923
9	1923	Witkowski J.; „O mechanice niebieskiej”, Urania, 1922, Vol. 2, Nr 1, s. 5-8
10	1923	Witkowski J.; „O obliczeniu graficznym zakryć gwiazd przez Księżyc”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1923, tom 2
11	1923	Witkowski J.; „O teorii rozwoju gwiazd”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1923, tom 2
12	1923	Witkowski J.; „Teoria względności w astronomii”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1923, tom 2
13	1923	Witkowski J.; „Zboczenie magnetyczne na Łysinie”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego, tom 2, s. 96
14	1924	Witkowski J., Kamiński M.; „Izogony Małopolski. Część I: Rezultaty pomiarów magnetycznych w Małopolsce w r. 1923”, Sprawozdanie Komisji Fizjogr. Polskiej Akademii Umiejętności, 1924, tom LX
15	1924	Witkowski J., Gadomski J., Pagaczewski J., Kordylewski K.; „Stellas variable”, Okólnik Nr 22, Wyd. Obserwatorium Krakowskiego, 1924

16	1924	Witkowski J.; „Coordonnées géographiques de la station Mount Lysina”, Sprawozdania PAU, tom 32, 1924
17	1924	Witkowski J.; „O budowie wszechświata”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1924, tom 3, s. 77-80
18	1925	Witkowski J.; „Efemeryda komety Orkisz”, BZ, 1925, Nr 22, p. 36 oraz Cir. UAI, Nr 70
19	1925	Witkowski J.; „Elements provisoires de XZ Aquilae. Nouvelle variable du type Algol”, Acta Astronomica, 1925, Vol. 1c, s. 9
20	1925	Witkowski J.; „Ephemeris of Comet 1925 c (Orkisz)”, Acta Astronomica, 1925, Vol. 1c, p. 3 oraz Circ. Obs. Krak. Nr 18
21	1925	Witkowski J.; „Jak długo żyją gwiazdy?”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1925, tom 4
22	1925	Witkowski J.; „O nowej gwiazdzie zmiennej XZ Aquilae”, Acta Astronomica, 1925, Ser. C, Vol. 1, s. 9-12
23	1926	Witkowski J.; „Beobachtungen von Kometen”, AN Vol. 226, s. 173
24	1926	Witkowski J., Kordylewski K.; „Corrected orbit and ephemeris of Comet 1925c (Orkisz)”, Acta Astronomica, 1926, Vol. 1 c, s. 13-15
25	1926	Witkowski J., Kordylewski K.; „Komet 1925 c (Orkisz)”, Beobacht. Zirk. AN, 1925, Nr 28, s. 47; Nr 37, s. 66
26	1926	Witkowski J.; „Współrzędne geograficzne Stacji Astronomicznej na Łysinie”, Sprawozdania PAU, tom 31, nr 7, s. 13
27	1928	Witkowski J.; „Occultation de l'étoile 6G Librae par Jupiter et son satellite Ganymede (le 13 août 1911)”, Acta Astronomica, Ser. A, Vol. 1, s. 55-93
28	1928	Witkowski J.; „Wspomnienie o ś. p. Bohdanie Zaleskim”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na rok 1928, s. 65-69, oraz Acta Astronomica, Ser. A, Vol. 1, s. 135-138
29	1928	Witkowski J.; „Zakrycie gwiazdy 6G Librae przez Jowisza oraz jego satelitę Ganimedesa 12-13 sierpnia 1911 roku”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego na 1928 r., tom 5
30	1928	Witkowski J.; „O pomiarach grawimetrycznych w ogóle oraz o polskiej ekspedycji grawimetrycznej na Pomorze w roku 1926”, Rocznik Astronomiczny Obserwatorium Krakowskiego, 1928, tom 5
31	1929	Witkowski J.; „Über drei Sternbedeckungen durch den Planeten Venus”, 1929, Acta Astronomica, Vol. 2 a, s. 1
32	1930	Witkowski J.; „Longitude Determinations made at Poznan and Riga by the Polish Section of the Baltic Geodetic Committee August-November 1929 with the collaboration of S. Andruszewski, J. Slawski”, 1930, Acta Astronomica, Ser. B, Vol. 1, s. 63-130
33	1931	Witkowski J.; „Notice historique sur l'enseignement de l'astronomie à Poznań”, Publ. de l'Obs. De l'Univ. Poznań, 1931, Vol. 1
34	1933	Witkowski J., Koebecke F.; „La Deuxième operation internationale des longitudes”, Union. Astr. Intern., Assoc. Inter. de Géodesie, 1933, s. 1-8
35	1933	Witkowski J.; „Coopération d l'Observatoire Astronomique de Poznań à la détermination des longitudes mondiales en 1933”, Acta Astronomica, 1934, Vol. 2 c, s. 94-96

36	1933	Witkowski J.; „Wyprawa polska do Ameryki na zaćmienie Słońca 1932 r.”, <i>Urania</i> , 1933, Vol. 12, Nr 3-4, s. 17-23
37	1934	Witkowski J., Koebcke F., et all.; „Mitteilungen über die Nova 452, 1934 Herculi”, <i>AN</i> , Vol. 254, Nr 6077, s. 217-220
38	1935	Witkowski J., Pagaczewski J., Koebcke F.; „Fotometryczne obserwacje Nowej Herculis w Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Poznańskiego w okresie 14.12.34–12.04.35 r.”, <i>Sprawozdania Pozn. Tow. Przyj. Nauk</i> , 1935, Nr 23, s. 51-53
39	1935	Witkowski J.; „Beobachtungen der Nova Herculis auf der Universitäts-Sternvarte Poznań”, <i>AN</i> , Vol. 255, Nr 6102, s. 85-88
40	1935	Witkowski J.; „Beobachtungen der Nova Herculis auf der Universitäts-Sternvarte Poznań”, <i>AN</i> , Vol. 256, Nr 6131, s. 207-212
41	1935	Witkowski J.; „Beobachtungen der Nova Herculis...”, <i>AN</i> , Vol. 255, Nr 6085
42	1935	Witkowski J.; „Mitteilungen über die Nova 452, 1934 Herculis”, <i>AN</i> , Vol. 255, Nr 6078
43	1935	Witkowski J.; „Zastosowanie aparatu projekcyjnego do pomiaru pozycji gwiazd na kliszach”, <i>Sprawozdania Pozn. Tow. Przyj. Nauk</i> , 1935, Nr 23, s. 49-51
44	1936	Witkowski J.; „Bemerkungen zu der Bestimmung der Langenunterschiede der Landeszentralen im Jahre 1929’ von F. Pavel und Ilmari Bonsdorff”, <i>Publ. de l’Obs. Astronomique de l’Université de Poznań</i> , 1936, Vol. 2, s. 52-54
45	1936	Witkowski J.; „Beobachtungen der Kometen Peltier (1936a)”, <i>AN</i> , Vol. 260, Nr 6239, s. 426-428
46	1936	Witkowski J.; „Beobachtungen der Nova CP Lacertae auf der Universitäts-Sternvarte Poznań”, <i>AN</i> , Vol. 261, Nr 6249, s. 137-140
47	1936	Witkowski J.; „Veränderlichen”, <i>BZ</i> , Vol. 18, 1936, Nr 36, s. 65,
48	1936	Witkowski J.; „Orbit and ephemeris of comet 1936a”, <i>Cir. UAI</i> , 1936, Nr 587
49	1936	Witkowski J.; „Rapport sur les travaux et l’état de l’Observatoire Astronomique de l’Université de Poznań”, <i>Publ. de l’Obs. Astronomique de l’Univ. de Poznań</i> , 1936, Vol. 2, p. I-XII
50	1936	Witkowski J.; „Semi-definitive orbit of comet 1936a”, <i>Cir. UAI</i> , 1936, Nr 591
51	1936	Witkowski J.; „Sprawozdanie z polskiej literatury astronomicznej”, <i>Bibliographie mensuelle de l’Astronomie</i> , 1936 r. (64 poz.)
52	1936	Witkowski J.; „Teilnahme der Posener Universitäts Sternvarte an den internationalen Langenbestimmungen”, <i>Publ. de l’Observatoire Astronomique de l’Université de Poznań</i> , 1936, Vol. 2, s. 49-54
53	1936	Witkowski J.; „The brightness of the Eclipsed Moon”, <i>JBAA</i> , Vol. 46
54	1937	Witkowski J. et all.; „Beobachtungen des Kometen 1937f Finsler”, <i>AN</i> , 1937, Vol. 263, Nr 6307, s. 373
55	1937	Witkowski J.; „Beobachtungen der Nova Herculis auf der Universitäts-Sternvarte Poznań”, <i>AN</i> , Vol. 262, Nr 6282, s. 377-389

56	1937	Witkowski J.; „Die Astronomie in Polen“, Sonderdruck aus „Die Himmelswelt“, 1937, Nr 11/12
57	1937	Witkowski J.; „Die polnische Sonnenfinsternisexpeditionen 1936“, Die Himmelswelt, 1937, Vol. 47, Nr 3-4, s. 57-60
58	1937	Witkowski J.; „Helligkeits. des Kometen 1937 f“, B.Z., Vol. 19, 1937, Nr 29, s. 48
59	1937	Witkowski J.; „O potrzebie założenia Narodowego Instytutu Astronomicznego“, Posiedzenia Rady Naukowej (?), 1937 r.
60	1938	Witkowski J.; „Comet Houghton - Ensor“, Circ. UIA, Nr 710, 1938
61	1938	Witkowski J.; „Nordlicht 1938 Januar 25“, AN, Vol. 265, Nr 6337, s. 9
62	1938	Witkowski J.; „Nordlicht 1938 Mai 11-12“, AN, Vol. 266, Nr 6361, s. 10
63	1938	Witkowski J.; „Obserwacje blasku komety 1937f“, Sprawozdania PTPN, 1938, Nr 32, s. 116-117
64	1938	Witkowski J.; „Personalnachricht“, AN, Vol. 266, Nr 6375, s. 244
65	1938	Witkowski J.; „Zorza polarna 25 stycznia 1938 r.“, Sprawozdania PTPN, 1938, Nr 32
66	1939	Witkowski J.; „Nordlicht 1939 Febr. 24“, BZ, Vol. 21, 1938, s. 38
67	1946	Witkowski J.; „The Giacobinid Shower“, IAU Circular, 1066
68	1948	Witkowski J.; „Czy świat się powtarza?“, Sprawozdania PTPN za III i IV kwartał 1948 r., Poznań 1948, s. 299-308
69	1948	Witkowski J.; „Katastrofy kosmiczne“, Problemy, 1948, nr 3, s. 193-196
70	1948	Witkowski J.; „Kosmogoniczna teoria P. Jordana“, Urania, 1948, Vol. 19, Nr 1-3, s. 123-128
71	1948	Witkowski J.; „O pewnym zjawisku w związku z całkowitym zaćmieniem Księżyca“, Sprawozdania PTPN za I i II kw. 1948 r.
72	1948	Witkowski J.; „On a Certain Phenomenon in Connection with Total Lunar Eclipses“, Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań, 1948, Seria B, 9, s. 147-148
73	1948	Witkowski J.; „Zagadnienie życia w świetle nowoczesnej fizyki i chemii“, Kosmos, 1948, Vol. 46, z. 1, s. 1-20
74	1949	Witkowski J.; „Minor planet 1949 SC discovered at Poznań University Observatory“, Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań, 1949, Seria B, 10
75	1949	Witkowski J.; „Odkrycie nowej planetoidy w Obserwatorium Poznańskim“, Urania, 1949, nr 10-12, s. 182-183
76	1950	Witkowski J.; „Instrumentarium astronomiczne Centralnego Obserwatorium“, Postępy Astronomii, Vol. 3, z. 1, s. 51-53
77	1950	Witkowski J.; „Korona słoneczna i jej wpływ na atmosferę ziemską“, Przegląd Meteorol. Hydrolog., 1950 r.
78	1951	Witkowski J.; „Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1939-1949“, 1951, Postępy Astronomii, Vol. 2, z. 2, s. 3-7
79	1951	Witkowski J.; „Reforma Kopernika“, Urania, 1951, Vol. 22, Nr 11-12, s. 225-232

80	1951	Witkowski J.; „Wędrówka biegunów Ziemi w oświetleniu nowoczesnych badań”, <i>Urania</i> , 1951, Vol. 22, Nr 1-2, s. 2-5
81	1952	Witkowski J.; „Budowa Wszechświata w nowoczesnym ujęciu”, <i>Urania</i> , 1952, Vol. 23, Nr 5, s. 138-147
82	1952	Witkowski J.; Przedmowa do: „Dzieje zegara” J. Dobrzyckiego, wyd. Muzeum Narodowe w Poznaniu, 1952
83	1952	Witkowski J.; „Teoria kosmogoniczna akademika Szmida”, <i>Myśl Filozoficzna</i> , 1952, Vol. 2, z. 4, s. 103-111
84	1953	Witkowski J.; „Astronomia sferyczna (Podręcznik dla Szkół Wyższych)”, Warszawa 1953, PWN, ss. 175
85	1953	Witkowski J.; „Kopernikańska teoria ruchu planet na tle antycznych systemów”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1953, Vol. 1, s. 5-12
86	1953	Witkowski J.; „Oppenheim’s Phenomenon and its Bearing on the Origin of Comets”, <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , 1953, Seria B, 12, s. 205-210
87	1953	Witkowski J., Kordylewski K.; „Pokłosie 50-letniej działalności naukowej Tadeusza Banachiewicza”, Kraków 1953, ss. 38
88	1953	Witkowski J.; „Przemówienie na otwarciu III Zjazdu PTA”, 1953, <i>Postępy Astronomii</i> , Vol. 4
89	1953	Witkowski J.; „Reforma Kopernika”, PAN, Sesja Naukowa 15-16.9.1953, „ <i>Nauka Polska</i> ” 1953, nr 4, s. 1-25
90	1953	Witkowski J.; „Uwagi w sprawie miejsca przyszłego Centralnego Obserwatorium Astronomicznego”, <i>Urania</i> , 1953, Nr 12, s. 374-376,
91	1953	Witkowski J.; „Służba szioty w Polsce”, <i>Trudy II Astronomiczkiej Konferencji</i> , SSSR
92	1953	Witkowski J.; „Zjawisko Oppenheima”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1953, Vol. 4, s. 45-50
93	1954	Witkowski J., Koebecke F., Kielczewski B.; „Obserwuj zaćmienie Słońca 30 czerwca 1954 roku”, Warszawa 1954, s. 1-29
94 94a	1954	Witkowski J.; „Problem czasu w mechanice Nieba”, <i>Urania</i> , 1954, Vol. 25, Nr 3, s. 71-75; Witkowski J.; „Pięćdziesiąt lat działalności naukowej Tadeusza Banachiewicza”, <i>Nauka Polska</i> , 1954, nr 2, s. 157-166
95	1954	Witkowski J.; „Przemówienie na pogrzebie prof. T. Banachiewicza”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1954, Vol. 2, z. 4
96	1954	Witkowski J.; „Znaczenie naukowe całkowitych zaćmień Słońca”, <i>Urania</i> , 1954, Vol. 25, Nr 12, s. 364-367
97	1955	Witkowski J.; „Inauguracja Obserwatorium w Pułkowie i dwie konferencje astronomiczne”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1955, Vol. 3, z. 2, s. 88-91
98	1955	Witkowski J.; „Instrumentarium astrometryczne Centralnego Obserwatorium Astronomicznego”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1955, Vol. 3, z. 1, s. 51-53
99	1955	Witkowski J.; „Tadeusz Banachiewicz (1882-1954)”, <i>Postępy Astronomii</i> , 1955, Vol. 3, z. 2, s. 59-64
100	1955	Witkowski J.; „Tadeusz Banachiewicz - wspomnienie pośmiertne”, <i>Sprawozdania PTPN za I i II kwartał 1955 r.</i>

101	1955	Witkowski J.; „The life and work of Professor Dr T. Banachiewicz”, Acta Astronomica, 1955, Ser. C, Vol. 5
102	1956	Witkowski J.; „W sprawie meteorów i krajobrazu księżycowego”, 1956, Urania, Vol. 27, s. 27
103	1956	Witkowski J.; „Andrzej Kwiek (nekrolog)”, Kronika Uniwersytetu Poznańskiego za lata 1945-55, s. 501-502
104	1956	Witkowski J.; „Dwa odczyty Dr. Thomasa Golda z Obserwatorium Greenwich”, Postępy Astronomii, 1956, Vol. 4, z. 3, s. 160-162
105	1956	Witkowski J.; „Edward Stenz - wspomnienie pośmiertne”, Sprawozdania PTPN, 1956, nr 1
106	1956	Witkowski J.; „IX Kongres Międzynarodowej Unii Astronomicznej”, Postępy Astronomii, 1956, Vol. 4, z. 3, s. 155-159
107	1956	Witkowski J.; „Jerzy Sławski (nekrolog)”, Kronika Uniwersytetu Poznańskiego za lata 1945-55, s. 500-501
108	1956	Witkowski J.; „Physical observations of comet Arend-Roland (1956h)”, Circ. UIA, 1602
109	1956	Witkowski J.; „Recenzja ‘The results of the Applications of some Topological Theoremes in Astrophysics’ – A. Granos, W. Jaworowski”, Acta Astronomica, 1956, Vol. 6. s. 140-141
110	1957	Witkowski J., Koebecke F.; „B. Dzikiewicz: Zarys astronomii sferycznej i praktycznej dla topografów i geodetów”, Postępy Astronomii, 1957, Vol. 5, z. 2, s. 111-112
111	1957	Witkowski J.; „History of Astronomy in Poland”, streszczenie referatu wygłoszonego na posiedzeniu Royal Astron. Society, The Observatory, Nr 897
112	1957	Witkowski J.; „La reforme Astronomique de Copernic”, Bull. Ac. Pol. des Sc. et Lettr., Centre Polonais de Rech. Scientifq., Paris, Nr 13-16
113	1957	Witkowski J.; „O pochodzeniu komet”, Kosmos, ser. B, Vol. 4, z. 2
114	1957	Witkowski J.; „On the directions of perihelia of cometary orbits”, The Observatory, Nr 908
115	1957	Witkowski J.; „Rola Tadeusza Banachiewicza w nauce światowej”, Przemówienie wygłoszone na uroczystej akademii w Auli UJ w dniu 17.11.1956 r., Postępy Astronomii, 1957, Vol. 5, z. 3
116	1957	Witkowski J.; „Thadeus Banachiewicz (Obituary Notice)”, Monthly Notices Royal Astr. Soc., 1957, Vol. 117, Nr. 3
117	1957	Witkowski J.; „Zagadnienie astrometrii w Polsce”, Postępy Astronomii, 1957, Vol. 5, z. 2, s. 83-91
118	1958	Witkowski J.; „Deformacje skorupy ziemskiej”, Rocznik Astronomiczny na rok 1958
119	1958	Witkowski J.; „O pochodzeniu komet”, Kosmos, 1958, ser. b, z. 2
120	1958	Witkowski J.; „Stacja Szerokościowa PAN w Borowcu i udział jej w Międzynarodowym Roku Geofizycznym”, Serwis Informacji Komisji MRG przy Prezydium PAN, 1958, Nr 9
121	1959	Witkowski J.; „Latitude Station of the Polisch Academy of Sciences at Borowiec”, Acta Geophysica Polonica, 1959, Vol. VII, Nr 1

122	1959	Witkowski J.; „Einige Bemerkungen zum Problem des Ursprungs der Kometen“, <i>Die Sterne</i> , 1959, Hf. 9-10, s. 194-197
123	1959	Witkowski J.; „History of Astronomy in Poland“, <i>The Observatory</i> , 1959, Nr 897
124	1959	Witkowski J.; „Le service des marées terrestres en Pologne“, <i>Communications de l'Observatoire Royal de Belgique</i> , 1959, Nr 142
125	1959	Witkowski J.; „Mikołaj Kopernik“, [w:] „Polscy badacze przyrody“, praca zbiorowa, <i>Wiedza Powszechna</i> , 1959, s. 45-80
126	1959	Witkowski J.; „Mikołaj Kopernik“, <i>Wydawnictwo TWP</i> , 1959
127	1959	Witkowski J.; „Résultats Provisoires des Enregistrements des Marées Terrestres a la Station de Latitude de l'Académie Polonaise des Sciences à Borowiec“, <i>Proc. of the III Intern. Symp. on Earth Tides, Trieste</i> , 1959
128	1959	Witkowski J.; „Tadeusz Banachiewicz“, <i>Wiadomości Matematyczne II</i> , 1959
129	1960	Witkowski J.; „Earth Tides and their observations at the latitude of the Pol. Acad. Sc.“, <i>The Review Pol. Acad. Sc.</i> , Vol. 5, s. 54-64
130	1960	Witkowski J.; „III Międzynarodowe Sympozjum Przyptywów Skorupy Ziemskiej“, <i>Postępy Astronomii</i> , 1969, Vol. 8, z. 1, s. 65-67
131	1960	Witkowski J.; „Przyptywy skorupy ziemskiej oraz ich badania na Astronomicznej Stacji Szerokościowej PAN w Borowcu pod Poznaniem“, <i>Nauka Polska</i> , 1960, Vol. 8., Nr 3, s. 33-43
132	1960	Witkowski J.; „Szirotnyje i dolgotnyje roboty na astronomiczeskoj Stancji Polskoj Akad. Nauk w Borowcu“, <i>Trudy 14 Astronomiczeskoj Konfierencji SSSR</i>
133	1961	Witkowski J.; „Katedra Astronomii i Obserwatorium Astronomiczne w Poznaniu za okres 1945-1960“, 1961, UAM praca zbiorowa z zakresu dziejów Uniwersytetu Poznańskiego
134	1961	Witkowski J.; „On a new method for determining the Moon's physical libration“, <i>Proc. of the XI General Assembly of the IAU</i> , 1961, Berkeley
135	1961	Witkowski J.; „Recherches sur les Pendules Doubles type Lettau faites à la Station de Latitude de l'Académie des Sciences à Borowiec, IV Symp. Intern. sur le Marées Terrestres - Bruxelles, 5-10 juin 1961, <i>Communic. de l'Observatoire Royal de Belgique</i> , Nr 188
136	1961	Witkowski J.; „Władysław Smosarski - wspomnienie pośmiertne“, <i>Przegląd Geofizyczny</i> , 1961, <i>Rocznik 6</i> , z. 1-2
137	1962	Witkowski J.; „Untersuchungen über die Doppelten Horizontal - Pendel vom Typ 'Lettau' in der Wissenschaften in Borowiec bei Posen“, 1962, <i>Veröff. Urania - Sternwarte, Wien</i> , Nr 5, s. 59-61
138	1963	Witkowski J.; „Aktualne problemy Astronautyki“, <i>Inst. Pol.-Radz.</i> , <i>Materiały dla lektorów</i> , 1963 r., Nr 34/98
139	1963	Witkowski J.; „Astronomiczna Stacja Szerokościowa PAN w Borowcu“, <i>Urania</i> , 1963, Nr. 6
140	1963	Witkowski J.; „Katedra Astronomii i Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1945-1960“, <i>Postępy Astronomii</i> , 1963, Vol. 11, z. 2, s. 169-178

141	1963	Witkowski J.; „Work carried out by the Research Centre of Astronomy”, The Review of the Polish Ac. of Sc., 1963, Vol. 8, Nr 2
142	1963	Witkowski J.; „Zakład astronomii PAN”, Nauka Polska, Kwart., 1963, Tom 11, nr 1, s. 45-56
143	1963	Witkowski J., Lacoste-Romberg, P. Melchior: „Catalogue général des résultats des analyses harmoniques mensuelles d’Observations de Marées Terrestres”, 1963, BIM Nr 32, s. 910-911
144	1964	Witkowski J.; „Bestimmung von Planetendurchmessern am Sternbedeckungen”, [w:] „Astronomische Abhandlungen prof. dr. Cuno Hofmeister zum 70 Geburtstag gewidmet”, J. A. Barth., Leipzig 1964
145	1964	Witkowski J.; „On Recent Determinations of the Diameters of Venus”, The Observatory, 1964, Nr 938
146	1964	Witkowski J.; „Przemówienie z okazji 60 lat pracy naukowej prof. Michała Kamińskiego”, Postępy Astronomii, 1964, Vol. 12, z. 4, oraz Urania, Vol. 35
147	1964	Witkowski J.; „Przemówienie z okazji 50-lecia działalności naukowej prof. dr. Felicjana Kempnińskiego”, Postępy Astronomii, 1964, Vol. 12, z. 2
148	1965	Witkowski J.; „Sur un Théorème de Henri Poincare Relatif aux Marées Océaniques et ses conséquences pour les Marées Terrestres”, Commun. Nr 236, de l’Observatoire Royal de Belgique, 1964, 443-446
149	1965	Witkowski J.; „Na marginesie krytycznych uwag S. Nowaka ‘O szkicu historii astronomii w Polsce w latach 1945-1963 J. Mergentalera’”, Postępy Astronomii, 1965, Vol. 13, z. 4, p. 265-266
150	1965	Witkowski J.; „Wspomnienie o prof. dr. Stanisławie Pawłowskim”, [w:] „Stanisław Pawłowski. W 25-tą rocznicę zgonu (1940-1965)”, 1965
151	1965	Witkowski J.; „Some remarks concerning cometary statistics”, 1965, Acta Astronomica, Vol. 15, Nr 3, s. 273
152	1967	Witkowski J.; „Błękitny Księżyc nad Algierem”, Postępy Astronomii, 1967, Vol. 15
153	1967	Witkowski J.; „The blue Moon”, JBAA, 1967, Vol. 77, Nr 4
154	1967	Witkowski J.; „Znaczenie zasady Prazmowskiego w optyce XIX wieku”, Postępy Astronomii, 1967, Vol. 15, z. 4, s. 317-318
155	1968	Witkowski J.; „On cometary statistics”, The Observatory, 1968, Vol. 88, Nr 962, p. 27-28
156	1969	Witkowski J.; „Tadeusz Banachiewicz – Uczony, Nauczyciel, Autor, Wydawca, Człowiek”, 1969
157	1969	Witkowski J.; „Kobiety w Astronomii”, Urania, 1969, Vol. 40, Nr 9, s. 248-249
158	1969	Witkowski J.; „Sprostowanie do artykułu ‘Kobiety w Astronomii’”, 1969, Urania, Vol. 40
159	1969	Witkowski J.; „Pamięci Dra Jana Gadowskiego – Rozmyślania nad niebem Afryki”, Urania, 1969, Vol. 40, Nr 1, s. 23-25
160	1969	Witkowski J.; „Przemówienie wygłoszone w dniu 8.2.1969r. na pożegnaniu zmarłego Prof. Dr. F. Koebcke”, Postępy Astronomii, 1969, Vol. 17, z. 3, p. 306-308

161	1970	Witkowski J.; „Distortion Effects in visual observations”, JBAA, 1970, Vol. 80, Nr 2
162	1971	Witkowski J.; „Komety i ich pochodzenie”, Urania, 1971, Vol. 42, nr 1, s. 2-11, oraz Astronomiczeskij Wiestnik, tom 5, Nr 2, 1971 r.
163	1971	Witkowski J.; „Zastosowanie rachunku krakowianowego do astronomii teoretycznej”, Zeszyty Naukowe AGH, Zeszyt Specjalny Nr 18, 1971, Kraków, s. 337-353
164	1972	Witkowski J.; „Occultation of stars by planets and their satellites”, JBAA, 1972, Vol. 82, Nr 3
165	1972	Witkowski J.; „On the problem of the origin of comets”, Chebotariw et al. (eds.), [w:] „The Motion, Evolution of orbits, and Origin of Comets”, Leningrad, 1972, Symp. IAU, p. 315-321
166	1973	Witkowski J.; rozdział „Astronomia”, [w:] „Nauka w Wielkopolsce. Przeszłość i terażniejszość”, praca zbiorowa pod red. G. Labudy, Poznań 1973, s. 1079-1097
167	1973	Witkowski J.; „Zakrycia gwiazd przez Księżyc, cz. I”, Urania, 1973, Vol. 44, Nr 4, s. 98-104
168	1973	Witkowski J.; „Zakrycia gwiazd przez Księżyc, cz. II”, Urania, 1973, Vol. 44, Nr 5, s. 130-138
169	1974	Witkowski J.; „Michael Kamiński (wspomn. pośmiertne)”, R.A.S., 1974, Vol. 15, p. 50-52
170	1974	Witkowski J.; „Wspomnienia krakowskie czasów okupacji 1939-1945 r.”, [w:] „Ne cedat Academia”, Kraków 1974, s. 435-438